

Zaaknummer 2012-T656

30 juni 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. M.Y.M. Renken,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
aalmoezenier van de R.-K. Parochie te [plaats] ([land]),
juridisch adviseur mr. R.P. Baetens.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 april 2012.

Op 13 juni 2012 is bij de griffie een schriftelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van aangeklaagde.

Op 9 augustus 2012 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens namens aangeklaagde.

Op 16 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden. Klager, bijgestaan door zijn juridische adviseur mr. C. de Jongh, en aangeklaagde, bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. R.P. Baetens, waren beiden verschenen. Vervolgens heeft de Klachtencommissie bij advies van 20 september 2012 de Bisschop van het Bisdom Haarlem-Amsterdam geadviseerd de klacht tegen aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

Op 23 oktober 2014 is bij de griffie van de Klachtencommissie een verzoek tot herziening ingekomen en op 5 januari 2015 heeft de bijzondere kamer het verzoek tot herziening gegrond verklaard.

Op 13 mei 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is niet verschenen. Hij werd vertegenwoordigd door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.Y.M. Renken. Zij heeft het standpunt van klager toegelicht en ter zitting namens klager een verklaring voorgelezen.

Voorts zijn verschenen mevrouw [naam] en de heer [naam], tante en oom van klager.

Aangeklaagde is evenmin verschenen. Hij werd vertegenwoordigd door zijn juridisch adviseur mr. R.P. Baetens.

2. De klacht

- 2.1. Klager is op zijn tiende jaar verhuisd naar [land] waar zijn vader een baan kreeg bij [afdeling] van het Ministerie van Defensie en in [plaats]([land]) werd geplaatst. Klager zat op de middelbare school in [plaats] in [land]. Vanuit de school werden veel activiteiten verricht, de leidende figuur hierin was aangeklaagde, hij was aalmoezenier bij het leger. Tevens was hij de geestelijke vader van de mensen in de Nederlandse gemeenschap in [plaats]. Aangeklaagde gaf op school godsdienstles en op zondag werd de heilige mis opgedragen in de Onderofficiers Mess te [plaats]. Ook was aangeklaagde verantwoordelijk voor andere Nederlandse militaire bases in de buurt. Klager zong mee in het kerkkoor en werd omstreeks 1965/1966 ook misdienaar. Aangeklaagde had een groep jongens die regelmatig als misdienaar optraden. Aangeklaagde reisde gedurende het weekend de diverse militaire bases af, en enkele misdienaars ondersteunden hem hierbij en logeerden dan bij hem. Aangeklaagde beschikte over een appartement in een kasteel, de misdienaars vonden dat spannend, deze weekenden hadden echter een keerzijde omdat een misdienaar bij aangeklaagde in bed moest slapen. Het groepje misdienaars had geen vaste samenstelling maar wisselde. Klager herinnert zich de stille strijd die er was over de vraag wie er bij aangeklaagde in bed moest liggen. Ter zitting heeft klager nog aangevuld dat hier onderling nooit over gesproken werd, ook niet buiten de weekenden om. Wanneer klager bij aangeklaagde in bed lag werd hij 's nachts wakker omdat aangeklaagde dan met zijn penis ' bezig' was. Het kwam voor dat klager een zaadlozing kreeg. Klager kan zich niet meer herinneren wanneer dit voor het eerst gebeurd is. Wanneer aangeklaagde deze handelingen verrichtte was klager bang en verroerde hij zich niet. Hij wachtte tot het over was en viel in slaap. De volgende morgen deed aangeklaagde alsof er niets gebeurd was. Klager moest eenmaal in de twee tot drie maanden bij aangeklaagde in bed liggen. Klager probeerde de handelingen wel te ontwijken door met zijn rug naar aangeklaagde toe te liggen maar later werd hij toch wakker door de handelingen die aangeklaagde verrichtte.

Ter zitting van de Klachtencommissie van 16 augustus 2012 heeft klager desgevraagd aangevuld dat hij ten tijde van het misbruik 13/14 jaar is geweest en de handelingen gedurende twee tot drie jaar eens in de twee maanden plaatsvonden. Ook heeft hij verteld dat de andere jongens die niet in het bed lagen op andere matrassen in dezelfde ruimte lagen. Klager heeft zich nooit druk gemaakt om de mogelijke zichtbare vlekken die de zaadlozingen achter lieten. Klager heeft er wel over nagedacht om aangeklaagde tijdens zijn leven te confronteren. Maar dat is er niet van gekomen.

- 2.2. Klager weet niet hoe deze ervaringen zijn leven hebben beïnvloed. Hij was altijd extreem verlegen met meisjes maar weet niet of dit terug te voeren is op het misbruik. Klager is er zich van bewust geworden toen het misbruik in de R.-K. kerk rond 2010 bekend werd. Hij heeft vaak gedacht dat het iets met hem te maken had en dat hij het was die iets verkeerd heeft gedaan en er op een onbewuste manier aanleiding toe heeft gegeven. Klager heeft het gevoel dat de onbevangenheid van zijn jeugd hem is afgenomen. Hij had en heeft moeite zijn gevoelens en gedachten in een direct gesprek te uiten en in een groter gezelschap te spreken. In 1982 heeft hij zijn vrouw verteld over het misbruik.
- 2.3. Klager wenst erkenning en excuses van aangeklaagde. Een financiële compensatie zou op zijn plaats zijn maar klager kent meer waarde toe aan een persoonlijk gesprek met aangeklaagde.

3. Het verweer

In de schriftelijke reactie welke van aangeklaagde aanvankelijk is ontvangen bericht hij dat hij zijn oprechte excuses aanbied 45 jaar na dato voor wat hij toen gedaan heeft, “dat was fout”. Mr. Baetens heeft in zijn inhoudelijke reactie aangegeven dat dit ten onrechte geïnterpreteerd zou kunnen worden als een erkenning van de feiten waar aangeklaagde van beschuldigd wordt. Aangeklaagde heeft met deze excuses meer een algemene bedoeling gehad, deze sloegen niet op het door klager gestelde misbruik. Aangeklaagde ontkent expliciet dat hij zich aan de gestelde handelingen heeft schuldig gemaakt. Aangeklaagde heeft beoogd te erkennen zich ervan bewust te zijn dat hij in het verleden genegenheid kende voor zijn misdienaars en die genegenheid ook veelvuldig toonde met een aai over de bol en/of een schouderklopje. Aangeklaagde sluit zelfs niet uit dat incidenteel een misdienaar in zijn bed de nacht heeft doorgebracht. Hij kan zich dit niet stellig herinneren maar sluit het ook niet uit. Aangeklaagde ontkent ooit grensoverschrijdend gedrag jegens kinderen te hebben getoond. Mr. Baetens benadrukt dat er geen andere meldingen /klachten bekend zijn. In dit verband wijst hij op de verklaring van de heer [naam] die ook misdienaar is geweest en nooit iets heeft gemerkt van ontoelaatbare toenaderingen en/of seksueel getinte aanrakingen door aangeklaagde. Aangeklaagde betreurt het dat zijn vaderlijke gevoelens en gedrag destijds kennelijk ruimte heeft geboden voor vreselijke misvattingen en interpretaties en kennelijke gevoelens van onbehagen. Hij wenst zich te excuseren tegenover een ieder die dit zo heeft ervaren.

Ter zitting van de Klachtencommissie van 16 augustus 2012 heeft aangeklaagde de verweten handelingen ten stelligste ontkend. Aangeklaagde herinnert zich klager wel, ook als misdienaar. Ter zitting heeft aangeklaagde aangevuld dat klager nooit met hem is mee geweest in de weekenden dat hij de missen elders op moest dragen. Wel is hij mee geweest op de jaarlijkse vakantie naar [provincie]. Aangeklaagde erkent met zoveel woorden de beschrijving van zijn appartement qua indeling van de ruimten. Hij ontkent dat er jongens in zijn bed sliepen, deze sliepen juist op luchtbedden elders in de kamer.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens te beoordelen of zij tot een gegrondverklaring kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. De Klachtencommissie stelt vast dat zich bij de stukken een verklaring van de heer [naam] bevindt; klager in de zaak met zaaknummer 2014-W1328. Uit deze verklaring komt naar voren dat in die zaak eveneens sprake is van seksueel misbruik door aangeklaagde, in die zin dat ook de heer Verstappen bij aangeklaagde in bed mocht slapen en dat aangeklaagde toen met de penis van klager ging spelen. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde, zoals door klager in zijn klaagschrift is beschreven.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Bisdom Haarlem-Amsterdam de klacht tegen aangeklaagde gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 juni 2015 door mevrouw mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.